

NOTY O AUTORACH

ANNA BARTKO-MALINOWSKA – absolwentka Liceum Plastycznego w Zamościu, magister historii sztuki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, doktorantka Wydziału Nauk Humanistycznych KUL. Zainteresowania naukowe skoncentrowane na dziejach Ordynacji Zamojskiej, zwłaszcza architektury sakralnej i mecenatu rodziny Zamojskich oraz regionu Zamojszczyzny i Roztocza.

S. MALGORZATA BORKOWSKA OSB – ur. 1939, ukończyła polonistykę w Toruniu (1961). Od roku 1964 mniszka w Żarnowcu. Główny temat prac: dzieje życia zakonnego w Polsce (Mniszki, Życie codzienne w polskich klasztorach żeńskich w XVII i XVIII wieku, Zakony żeńskie w Polsce w okresie potrydenckim).

STANISŁAW CIEŚLAK SJ – dr hab., profesor Akademii Ignatianum w Krakowie. Święcenia kapłańskie otrzymał w 1991 r. w Krakowie. Studia z historii Kościoła ukończył w 1993 r. na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie. Od 1997 r. pracownik naukowy Akademii Ignatianum w Krakowie. Autor ponad 200 publikacji z zakresu historii i duchowości Towarzystwa Jezusowego.

ANDRZEJ EDWARD GODEK – magistrant w Instytucie Muzykologii UJ; w toku prowadzonych badań podejmuje szeroko rozumianą problematykę polskich osiemnastowiecznych rękopiśmiennych ksiąg liturgicznych, a zwłaszcza śpiewów pseudochorałowych. Do jego głównych zainteresowań należy religijna muzyka chóralna oraz historia liturgii. Od 2011 r. prowadzi chór przy parafii pw. bł. Anieli Salawy w Krakowie.

KRZYSZTOF KACZMARSKI – historyk, absolwent Wydziału Filozoficzno-Historycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego (1989), doktor habilitowany nauk humanistycznych (2105). Naczelnik Oddziałowego Biura Badań Historycznych Instytutu Pamięci Narodowej w Rzeszowie. Zainteresowania badawcze koncentrują się wokół dziejów obozu narodowego w Polsce, funkcjonowania komunistycznego aparatu represji i stosunków polsko-żydowskich. Autor m.in. *Podziemie narodowe na Rzeszowszczyźnie* (2003), *Pogrom, którego nie było. Rzeszów 11-12 czerwca 1945 r. Fakty, hipotezy, dokumenty* (2008), *Studia i szkice z dziejów obozu narodowego* (2010), *O Wielką Polskę na wojennym wychodźstwie. Stronnictwo Narodowe wobec rządu gen. Władysława Sikorskiego (1939-1943)* (2013); współautor albumów *Adam Doboszyński 1904-1949* (2010) oraz *General Józef Haller 1873-1960* (2017).

ROMAN KAWECKI – doktor nauk humanistycznych, absolwent Uniwersytetu Śląskiego (doktorat o życiu i działalności kard. Michała Radziejewskiego). W kręgu zainteresowań autora znajduje się historia Polski XVI-XVIII wieku oraz historia Kościoła w czasach nowożytnych i najnowszych.

MARCELI KOSMAN – prof. zw. dr hab., historyk, kierownik Zakładu Kultury Politycznej na Uniwersytecie Adama Mickiewicza, w l. 1976-1982 dyrektor Biblioteki Kórnickiej PAN. Autor ponad 1500 publikacji, w tym rozpraw z dziejów Kościoła na Litwie oraz syntezy *Polska w drugim tysiącleciu* (t. 1-2).

WOJCIECH PASZYŃSKI – doktor nauk humanistycznych w zakresie historii. Dysertację obronił w 2015 r. w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (Sarmaci i uczeni. Spór o pochodzenie Polaków w historiografii doby staropolskiej). Ukończył studia wyższe w zakresie historii (2011) i archeologii (2008) na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. W kręgu zainteresowań autora mieści się: historia nauki, historia medycyny, historiografia oraz kultura szlachecka, ze szczególnym uwzględnieniem sarmatyzmu.

WIOLETTA PAWLIKOWSKA-BUTTERWICK – dr, adiunkt w Instytucie Historii im. Tadeusz Manteuffla Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Zajmuje się kościołem rzymskokatolickim na przełomie średniowiecza i czasów wczesnonowożytnych w Polsce i na Litwie.

ROLAND PREJS OFMCap – święcenia kapłańskie przyjął w 1982 r., od 2003 r. wykładowca historii Kościoła na Wydziale Teologii KUL, od 2013 r. profesor tytularny, autor licznych publikacji z zakresu dziejów zakonów franciszkańskich w Polsce i dziejów Kościoła w XIX w.

MARIA KAZIMIERA STANISZEWSKA – ukończyła historię sztuki na Uniwersytecie Jagiellońskim, jest doktorantką w Zakładzie Ochrony Dóbr Kultury Instytutu Historii Sztuki UJ, gdzie przygotowuje pracę dotyczącą nowożytnej sztuki na Spiszu i jej późniejszego odbioru. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się na sztuce XVII i XVIII wieku w Europie Środkowej oraz dziejach historii sztuki (zwłaszcza problemie nacjonalizmu w literaturze historyczno-artystycznej). Ponadto interesuje się ikonografią, ornamentyką nowożytną i kulturą dawną. Publikacje (wybór): *Niezbite świadectwa łączności z kulturą polskiego ludu? Kilka uwag na temat spiskiego nowożytnego dziedzictwa kulturowego w polskiej literaturze popularno-naukowej*, „Prace Etnograficzne (Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego)” 43, 2015, z. 1; *Sztuka na terenie starostwa spiskiego u schyłku jego istnienia – wybrane zagadnienia*, [w:] *Zmierzch i świt. Stanisław August Poniatowski i Rzeczpospolita 1764-1795*, red. A. Antoniewicz, R. Kosińska, P. Skowroński, Warszawa 2015; *Spisz i walka o lud polski, o ziemię polskie, o ten kraj cudowny. Sztuka kresów południowych w polskim piśmiennictwie dwudziestolecia międzywojennego*, [w:] *Velis quod possis. Studia z historii sztuki ofiarowane Profesorowi Janowi Ostrowskiemu*, red. A. Betlej, K. Brzezina-Scheuerer i in., Kraków 2016; wybrane noty w katalogu wystawy *Maria Mater Misericordiae* (red. P. Krasny, Kraków 2016).

AGNIESZKA SZMEREK – mgr lic. historii, absolwentka Wydziału Historii Kościoła Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie (obecnie UPJPII) oraz Studium Archiwalnego prowadzanego na tymże Wydziale. Obecnie doktorantka na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII. Wieloletnia archiwistka, w tym od 2009 r. archiwista Polskiej Prowincji Zakonu Pijarów. Od kilku lat działa w Stowarzyszeniu Archiwistów Kościelnych, a w l. 2012-2016 zasiadała w Komisji Rewizyjnej Zarządu tegoż Stowarzyszenia. Zainteresowania naukowe oraz publikacje obejmują tematykę z zakresu życia konsekrowanego i archiwistyki.

WIKTOR SZYMBORSKI – dr, adiunkt w Zakładzie Historii Kultury i Edukacji Historycznej w Instytucie Historii UJ, autor monografii *Odpusty w Polsce średniowiecznej*, Kraków 2011; *Collegium Broscianum*, Kraków 2014, zajmuje się historią kultury, dziejami zakonu braci kaznodziejów w epoce nowożytnej oraz historią oświaty.

TADEUSZ M. TRAJDOS – profesor Instytutu Historii PAN w Warszawie, wykładowca na UW, autor 450 publikacji naukowych i popularno-naukowych, zajmuje się historią Kościoła na ziemiach wschodnich Korony i w diecezji wileńskiej oraz dziejami Spisza i Orawy.

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY

- WIOLETTA PAWLIKOWSKA-BUTTERWICK, *Kariery polityczne i kościelne biskupów Wojciecha i Jerzego Radziwiłów – koryfeuszy początku i końca XVI wieku – zarys problemu* 5
- TADEUSZ M. TRAJDOS, *Kanonicy Regularni od Pokuty w Miednikach w ostatnim stuleciu Rzeczypospolitej (1695-1795)* 21
- MARIA KAZIMIERA STANISZEWSKA, *Lustracja trzynastu miast z 1773 r. jako przyczynek do badań nad sytuacją religijną dawnego Spisza* 53
- S. MAŁGORZATA BORKOWSKA OSB, *Uwagi o niektórych aspektach biografii Magdaleny Mortęskiej* 81
- ANDRZEJ GODEK, *Śpiewy pseudochorałowe w XVIII-wiecznych rękopiśmiennych graduałach Zgromadzenia XX Misjonarzy* 109
- WIKTOR SZYMBORSKI, *Pamięć o św. Jadwidze w Uniwersytecie Jagiellońskim* 161
- WOJCIECH PASZYŃSKI, *Polska jako „Antemurale” i „Ojczyzna świętych”. Motyw przedmurza w „Nowych Atenach” księdza Chmielowskiego* 185
- ANNA BARTKO-MALINOWSKA, *O nieistniejących kościołach zamojskich* 201
- STANISŁAW CIEŚLAK SJ, *Ks. arcybiskup Adam Kozłowiecki SJ w obozie koncentracyjnym w Dachau w 1972 roku* 221
- ROLAND PREJS OFMCap, *Wybitne postacie krośnieńskich kapucynów* 241

AGNIESZKA SZMEREK, *Św. Józef Kalasancjusz i początki
Zakonu Szkół Pobożnych – obchody jubileuszowe* 257

KRZYSZTOF KACZMARSKI, *Działania Służby Bezpieczeństwa wobec
klasztoru OO. Kapucynów w Krośnie w latach 1981-1989* 267

RECENZJE

MARCELI KOSMAN, Rec. T. Kempa, *Konflikty wyznaniowe
w Wilnie od początku Reformacji do końca XVII wieku* 301

MARCELI KOSMAN, Rec. K. R. Prokop, *Biskupi Ordynariusze
diecezji na ziemiach litewskich i białoruskich dawnej Rzeczypospolitej
Obojga Narodów (do czasów I wojny światowej). Wilno – Żmudź –
Inflanty – Smoleńsk – Mohylów – Mińsk – Wigry – Sejny (Augustów)
– Janów Podlaski* 309

ROMAN KAWECKI, Rec. Ks. M. M. Grzybowski, L. Zygnier,
Episkopat płocki w latach 1075-2015. 940 lat istnienia diecezji 315

SPRAWOZDANIE

STANISŁAW CIEŚLAK SJ, *Spotkanie Księża Profesorów
i Wykładowców Historii Kościoła, Warszawa 20 IV-21 IV 2017* 331

NOTY O AUTORACH 341

CONTENTS

ARTICLES

- WIOLETTA PAWLIKOWSKA-BUTTERWICK, *Political and church careers of bishops Wojciech and Jerzy Radziwiłł – the coryphaei of the beginning and the end of the 16th century – an outline* 5
- TADEUSZ M. TRAJDOS, *The Canons Regular of the Penance in Miedniki in the last century of the Polish Commonwealth (1695-1795)* 21
- MARIA KAZIMIERA STANISZEWSKA, *The inspection report of the thirteen cities (1773) as a contribution to the research on religious situation of old Scopusium (Spiš)* 53
- S. MAŁGORZATA BORKOWSKA OSB, *Some Notes on Magdalena Mortęska* 81
- ANDRZEJ GODEK, *pseudochorales in 18th century manuscript graduals of The Congregation Of The Mission* 109
- WIKTOR SZYMBORSKI, *Memorialization of Queen Jadwiga in the Jagiellonian University* 161
- WOJCIECH PASZYŃSKI, *Poland as “Antemurale” and “Homeland of saints”. Theme of ‘bulwark’ in the ‘New Athens’ by Benedict Chmielowski* 185
- ANNA BARTKO-MALINOWSKA, *Nonexisting churches in Zamość* 201
- STANISŁAW CIEŚLAK SJ, *Visit of archbishop Adam Kozłowiecki SJ in the concentration camp in Dachau in 1972* 221
- ROLAND PREJS OFMCap, *Outstanding personalities of the capuchin order in Krosno*..... 241

AGNIESZKA SZMEREK, <i>Saint Joseph Calasanz and the beginnings of The Order Of The Pious Schools – jubilee celebrations</i>	257
KRZYSZTOF KACZMARSKI, <i>The activities of The Security Service against the order of Capuchin Friars in Krosno in the years 1981-1989</i>	267

REVIEWS

MARCELI KOSMAN, Rev. T. Kempa, <i>Religious Conflicts in Vilnius from the Beginning of Reformation to the End of the 17th Century</i>	301
MARCELI KOSMAN, Rev. K. R. Prokop, <i>Diocesan Bishops in Lithuanian and Belarusian Territories of the Polish-Lithuanian Commonwealth (until World War II). Vilnius – Samogitia – Livonia – Smolensk – Mohylev – Minsk – Wigry – Sejny – Janów Podlaski</i>	309
ROMAN KAWECKI, Rev. Fr. M. M. Grzybowski, L. Zygnier, <i>Episcopate of Płock in the Years 1075-2015. 940 Years of Existence</i>	315

REPORT

STANISŁAW CIEŚLAK SJ, <i>Meeting of Professors and Lecturers of the Church History, Warsaw 20 April – 21 April 2017</i>	331
NOTES ABOUT AUTHORS	341

PROCEDURA RECENZOWANIA ARTYKUŁÓW NAUKOWYCH

1. Procedura recenzowania artykułów jest zgodna z zaleceniami opisanymi w broszurze Ministerstwa Nauki Szkolnictwa Wyższego „Dobre praktyki w procedurach recenzyjnych w nauce”, Warszawa 2011.
2. Autorzy przysyłając pracę do publikacji w czasopiśmie wyrażają zgodę na proces recenzji.
3. Nadesłane publikacje są poddane ocenie w pierwszej kolejności przez Redakcję.
4. Następnie publikacje są recenzowane przez dwóch rzetelnych recenzentów, którzy nie są członkami Redakcji pisma i posiadają co najmniej stopień doktora.
5. Nadesłane prace nie będą wysyłane do recenzentów z tej samej placówki, z której pochodzą Autorzy oraz do osób mogących pozostać z Autorem w konflikcie interesów.
6. Prace recenzowane są poufnie i anonimowo.
7. Pracy nadawany jest numer redakcyjny, identyfikujący ją na dalszych etapach procesu wydawniczego.
8. Recenzentom nie wolno wykorzystywać wiedzy na temat pracy przed jej publikacją.
9. Recenzent przekazuje sporządzoną recenzję w postaci elektronicznej na adres mailowy Redakcji podany na formularzu recenzji oraz w formie papierowej z odręcznym podpisem, która przechowywana jest w Redakcji przez okres 5 lat.
10. Ostateczną kwalifikację do druku podejmuje Redaktor Naczelny na podstawie analizy uwag zawartych w recenzji i ostatecznej wersji artykułu dostarczonej przez Autora.
11. Raz w roku Redakcja zamieszcza na stronie internetowej uaktualnioną pełną listę Recenzentów, z którymi współpracuje.

ZASADY REDAKCYJNE ODNOŚNIE PRZYPISÓW I BIBLIOGRAFII

1. Stosujemy tzw. przypisy dolne. Numer przypisu (cyfry arabskie) w tekście umieszczamy przed znakiem interpunkcyjnym kończącym zdanie lub jego część.
2. W opisach bibliograficznych stosujemy prostą wersję zapisu przecinkowego (uwaga: przecinek po tytule winien być zapisany czcionką prostą, nie kursywą).
3. Opis bibliograficzny publikacji zwartej (książki) powinien zawierać: inicjał imienia (lub inicjały), nazwisko(-a) autora(-ów), tytuł dzieła, podtytuł (oddzielone kropką), tłum. inicjał imienia i nazwisko tłumacza, miejsce i rok wydania, stronę (ze skrótem s.). Uwaga: nie podajemy nazw wydawnictw.
4. W opisach prac zbiorowych tytuł (*kursywą*) poprzedza redaktora(-ów), którego nazwisko podajemy w mianowniku po skrócie red.
5. Tytuły czasopism podajemy czcionką prostą w cudzysłowie. Poszczególne elementy opisu bibliograficznego zapisujemy w sposób następujący: **numer rocznika, rok wydania, tom, numer lub/i zeszyt**, z zastosowaniem skrótów **R., t., z. i nr**.
6. Tytuły czasopism podajemy w pełnym brzmieniu. Jeśli odwołujemy się do tego samego czasopisma po raz drugi, to za pierwszym razem po pełnym tytule podajemy **[dalej: skrót czasopisma]**. Skróty czasopism zapisujemy bez cudzysłowu.
7. Przy odsyłaniu do stron internetowych należy podać: **autora, tytuł utworu, „adres” internetowy oraz w nawiasie datę korzystania ze strony**.
8. W przypadku, gdy tekstu danego autora nie cytujemy, lecz jedynie streszczamy, parafrazujemy lub do niego odsyłamy w celu znalezienia szerszej informacji, przypis poprzedzamy odpowiednio skrótem: **Por.** albo **Zob.**
9. W przypisie, w którym dane bibliograficzne są takie same jak w przypisie bezpośrednio go poprzedzającym, stosujemy zapis: **Tamże, s. xx**. Dzieło wcześniej cytowane zapisujemy: **inicjał imienia i nazwisko autora, tytuł dzieła lub jego skrócony zapis** (za każdym razem jednakowy), **s. xx**.
10. Jeżeli w jednym przypisie występują bezpośrednio po sobie więcej niż jedno dzieło tego samego autora, to przy cytowaniu drugiego dzieła (i następnych – jeśli występują bezpośrednio po sobie) zamiast inicjału imienia i nazwiska autora piszemy: **tenże (taż), tytuł lub jego skrót, dz. cyt., s. xx**.

WSKAZÓWKI DLA AUTORÓW

1. Artykuły do czasopisma „Nasza Przeszłość” przyjmowane są do poszczególnych tomów w dwóch terminach do **31 marca** (na II półrocze roku bieżącego) oraz do **30 września** (na I półrocze roku następnego).
2. Tekst powinien być przygotowany w dostępnych edytorach tekstu Microsoft Word (plik zapisany w formacie doc, z możliwością odczytu w starszych wersjach programu) lub LibreOffice.
3. Prosimy o dołączenie do artykułów bibliografii załącznikowej, streszczenia, słów kluczowych oraz notki bibliograficznej.

Informujemy, że w administracji Instytutu Wydawniczego „Nasza Przeszłość” można zamówić kilkadziesiąt archiwalnych tomów NP (tomy 25, 33, 41, 44, 48, 50-52, 58, 61-63, 65, 67-82, 84-127). Większość z nich w cenie obniżonej – promocyjnej.

W celu zaznajomienia się z ich zawartością polecamy pełną bibliografię na stronach internetowych wydawnictwa. Spisy treści zebrane są w dwóch plikach, które można przeglądać dzięki darmowemu programowi Adobe Reader. Nasza strona: **www.naszaprzeszlosc.pl**

Nakład 127 tomu: 300 egz.

Druk i oprawa:

Wydawnictwo Instytutu Teologicznego

Księży Misjonarzy

ul. Stradomska 4, 31-058 Kraków

Wydawnictwo@witkm.pl www.witkm.pl